

TRIBUNA ARDEALULUI

Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc 36. Telefon: 17-49

„Dumnezeu să vă ajute!...”

Sunt cuvintele care încheie fiecare corespondență ce ne vine la redacție pentru a abona „Tribuna Ardealului”.

Cuvinte de încheiere a unor șire care îți mișcă sufletul prin spontaneitatea lor simplă; șire în care vibrează cel mai fierbinte și pur sentiment românesc.

Sunt rânduri așternute pe hârtie de mâinile virile ale țaranului român, cuvinte dragi inimii lui, cu cari își exprimă întregul elan generos al dragostei de neam.

Când, aplecat asupra cărții postale, românul ardelean urma să-și semneze mesajul, ca scriindu-și numele să pecetluiască un mut și sfânt legământ, printre buze i-a scăpat ca o rugă șoptită: Dumnezeu să vă ajute...

Nu la noi se referea, la cei dela redacție.

Se referea la toți românii de pe aceste plaiuri.

Ne-a scris-o însă nouă fiindcă pentru el slova tipărită a unei gazete românești este simbolul impersonal al ideii românismului ardelean.

Și, — atunci când din tumultul celor mai curate sentimente românești din sufletul lui incandescent, sub reactivul istoriei, s'au scurs și cristalizat aceste vii și vibrante dovezi ale realității românești din Ardeal, — țaranul român și-a asigurat ajutorul dumnezeesc.

El va ajuta Dumnezeu, deoarece își găsește plăcerea în contemplația priveliștei sufletului țaranului român. Ii e drag Domnului pentru abundența cu care răsar din grădina sufletului lui sentimentele cele mai nobile omenesti.

Bunătatea, generozitatea, iubirea gliei strămoșești și iubirea apropiatului, sufletul deschis și judecata dreaptă, atâtea nestemate rare ale însușirilor omenesti înmănunchiate de elanul de solidaritate desintereșată care a renăscut viabil în el, îi asigură nepeirea.

Reflexiunile de mai sus le făcuserăm când, cu dosarul corespondenței în mână, cuprinși de un sentiment intens de grațitudine, ne-am dat din nou — cu puterea revelațiilor — seama, de comora ce împodobește sufletul românesc la cei mai curați și nealterați depozitari ai săi, la țaranii ardeleni.

Cu asemenea oameni trebuie să fii încrezător în destinele neamului tău, și cu credință trebuie să mărturisești că îl va ajuta Dumnezeu, de se va arăta demn de a se numi creatura Lui.

Dr. AUREL SOCOL

Mașinațiunile propagandei britanice în Ungaria

Presă maghiară respinge încercările disperate ale Angliei

BERLIN 15. (MTL) — Sub titlul „Incerări periculoase în Ungaria”, ziarul „Berliner Börsenzeitung” anunță din Budapesta, că toată presa maghiară se ocupă cu indignare de încercările, puse în solda Angliei, care încearcă să creeze o atmosferă împotriva Germaniei, în Ungaria. În timpul din urmă, în Ungaria se răspândește manifeste care caută să explice, inducând în eroare populația, că limitarea articolelor de necesitate publică și alimentare se datorează faptului că Ungaria este silită să livreze germanilor aceste articole,

în cantități mai mari decât îi este cu putință. În legătură cu aceasta, ziarul stabilește că, după cum reiese din statistici, exportul maghiar în Germania nu a crescut, în ultimul timp.

Presă maghiară constată, — serie mai departe „Berliner Börsenzeitung” — că este un atac îndrăzneț împotriva tradiționalei prietenii maghiaro-germane, atac, care este anihilat, în primul rând, de faptul că, acum când i-au fost satisfăcute preferențele revizioniste, Ungaria trebuie să fie recunoscătoare față de prietenul vecin.

Berlinul desminte prezența trupelor germane în Bulgaria

— Propaganda britanică încearcă să producă neliniște în Balcani —

BERLIN, 15 (DNB.) — În legătură cu presupusa prezență a trupelor germane în Bulgaria, sau a convorbirilor germano-bulgare ce ar avea loc în legătură cu această chestiune și a șvonurilor tendențioase apărute în presa britanică, cercurile autorizate germane țin să precizeze că nu poate fi vorba de

asa ceva. Afirmatiunile britanice despre o presupusă presiune pe care ar exercita-o Germania, sunt șvonuri răspândite tendențios de propaganda britanică, care contrar străduințelor italo-germane, vrea să provoace neliniște și turburări în Balcani. (MTL.)

„Razele morții” au fost descoperite de un savant american

În cursul experiențelor un taur a fost omorât dela distanță de 4 km.

ROMA, 15. (MTL) — Ziarul „Messagero” primește, din San-Francisco informația că Milton Mac Worthe, un savant din Bakersfield, a declarat că a descoperit razele morții. În destăinuirea

pe care a făcut-o, a susținut că, cu ajutorul invenției lui, a reușit să ucidă un taur pe o rază de 4 km. Ministerul de războiu american s'a interesat de această invenție.

Înaintarea trupelor japoneze în provincia Se-Kiang continuă

— Rezistența chinezilor dela Suang-Ciang a fost înfrântă —

TOKIO 15. (DNB.) — Agenția „Domei” anunță că atacul forțelor japoneze pornit împotriva forțelor chineze compuse din douăzeci de divizii în provincia Se-Kiang a continuat cu mare avânt și în cursul zilei de Duminică pe un front întins. Japonezii prin lupte aprige înaintază pretutindeni, ocupând una după alta pozițiile întărite ale chinezilor.

Sâmbătă seara japonezii ocupând localitatea Suang-Ciang, după o luptă aprigă au risipit ana din trupele chineze, care s'a retras

în cea mai mare desordine. Localitatea Suang-Ciang a fost cea mai puternică poziție strategică a trupelor chineze din aripa stângă. Comunicatele sosite din diferite regiuni ale frontului arată, că în cursul luptelor de Sâmbătă au căzut 2229 soldați chinezi, și 151 au fost făcuți prizonieri. Japonezii au mai capturat un tun de mare calibru, 13 mitraliere grele și 28 mitraliere ușoare, 55 arme, 110.000 lăzi de muniții, 1200 saci cu sare și o mare cantitate de orez și făină de grâu.

Vizita d-lui Manoilescu la Roma servește interesele apropierei italo-române

ROMA 15. (Stefani.) — Cercurile politice italiene declară că vizita la Roma a fostului ministru de externe român Mihail Manoilescu — cu toate că nu are un caracter politic — este bine primită și se bucură de faptul că guvernul fascist va putea avea cu bărbatul de stat român un schimb de vederi asupra deciziei arbitrale dela Viena și asupra raporturilor româno-italiene. Se accentuează mai departe și Germania au intenționat să rezolve odată și pentru totdeauna litigiile teritoriale dintre România și Ungaria în suspensie de 20 de ani, punând prin aceasta bazele unei colaborări amicale între cele două țări, care să salveze pacea în bazinul dunărean. Dorința Italiei și Germaniei este ca aplicarea deciziei dela Viena să nu se facă numai în litera ei, ci în spiritul acelei împăciuirii și colaborări de care au fost pătrunși cei ce au adus-o. (MTL.)

Mesajul ministrului de război jugoslav adresat tineretului

BELGRAD 15. (MTL) — Ministrul de război, Skopljeben Nedici, într-o cuvântare, a îndemnat tineretul Serbiei de sud și al întregii Jugoslavii, la îndeplinirea misiunii lui de jertfă, plină de iubirea de patrie, spunând:

— „Poporul sârb nu dorește bunul altuia, dar nici pe al lui nu-l dă. Sfântul nostru pământ l-am pierdut și l-am recâștigat cu sabia în mână. Sfânta noastră chemare este să murim pentru tot ce este al nostru.”

Audiența ministrului italian Riccardi la Fuhrer

BERLIN, 15. (DNB.) — Cancelarul Hitler a primit, Luni la amiază în localul noii cancelarii a Reichului, pe d. Riccardi, ministrul comerțului extern al Italiei. La recepție a luat parte și d. Funk, ministrul agriculturii Reichului. (MTL.)

Reglementarea salariilor nu privește teritoriile alipite

BUDAPEST, 15. (MTL) — Monitorul Oficial de Duminică publică ordinul care reglementează salarizarea personalului angajat în întreprinderile comerciale și industriale. Dispozițiunile acestui ordin nu privesc teritoriul Ardealului alipit. În acest teritoriu salariile se reglementează după alte criterii.

Tribuna Ardealului

Director, editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

este singurul ziar românesc ce apare pe teritoriul Ardealului alipit la Ungaria, este singura tribună de afirmare a drepturilor și doleanțelor românilor de sub stăpânirea maghiară. Este datoria fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească.

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Str. Francisc Deák 36.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengö (450 lei) anual, 8 pengö (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengö (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengö (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengö (750 lei) pe an, 13 pengö (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengö (210 lei) pe 1/4 de an și 2.25 pengö (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengö (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengö (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengö (1200 lei).

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm².

Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Mica Publicitate

SCHIMB mobila mea din București, 4 camere, bucătărie, covoare, etc., cu mobilă la Kolozsvár-Cluj, str. Minorită 1. Dery Lili. 65

CAUT, în apropierea gării, cameră mică mobilată cu intrare separată. Adresa la ziar.

TÂNARĂ absolventă, 5 cl. comerciale, caut serviciu birou sau prăvălie. Știu perfect l. maghiară și dactilografia. Adresa la ziar.

CU VÂNZĂRI, cumpărări și schimburi de imobile se ocupă fostul birou „Increderea” „Bizalom” Ingatlanforgalmi iroda Mátyás-király-tér 19. Telefon: 23-32.

PRIMESC 2 elevi curs inferior în întreținere completă. Unio 24 (fost Memorandumului). 66

DE INCHIRIAT (sau schimb la Turda) două camere, bucătărie, antreu, baie, str. Szondi 39 (fostă Cpt. Ignat). 62

CUMPĂR, dormitor, sufragerie sau combinată. Tutungeria Astoria. 58

PREDAU limba maghiară, engleză și franceză pentru adulți și copii. Adresa la ziar sub „Profesoară”. 65

SCHIMB motocicletă din România, în bună stare, valoare 50.000 lei, contra imobil sau marfă. Ferenc József-u. 110 — la portar. 65

SE CAUTĂ pentru cumpărare sau închiriere mobilier și instrumentar pentru un cabinet medical internist. A se adresa la redacție. 59

Colaborarea militară germano-română se încadrează perfect în spiritul garanțiilor acordate României

...constată presa italiană

ROMA 15. (Stefani.) — Agenția de presă „Aroi” din Roma ocupându-se de trimiterea de trupe de instrucție și avioane germane în România, constată că această acțiune a fost primită cu satisfacție în Italia, deoarece se știe că scopul ei evident este apărarea teritoriilor petrolifere românești, amenințată până acum în mai multe rânduri de englezi. Arestările și ultimele măsuri luate împotriva agenților englezi, dovedesc, că persistă încă pericolul englez în regiunile petrolifere. Și în fine trebuie să se conteze și cu atacurile aeriene împotriva acestei regiuni, despre care presa engleză vorbește pe față.

Pedeasupra nu trebuie scăpată din vedere nici presiunea pe care o exercită Anglia asupra Turciei și atitudinea șovăitoare a turcilor, care impune organizarea măsurilor de apărare împotriva eventualelor atacuri navale britanice ce amenință coastele României dinspre strâmtoare.

Ritmul sistematic și sporit al producției românești de petrol este de mare importanță pentru puterile axei din punctul de vedere al conducerii războiului și este tot atât de important și pen-

tru economia națională a României. De aceea în perfectă înțelegere între România și puterile axei, forțele germane vin să completeze forțele aeriene românești, care și până acum au veghiat cu atenție asupra siguranței câmpurilor de petrol.

Legătura cu cadrele și comandamentul corpului de armată german, servește de altfel și alt scop, acela de a sprijini reorganizarea armatei române, căreia generalul Antonescu i-a acordat o deosebită atenție în cadrul activității sale de regenerare a țării, cu colaborarea voluntară a Gărzii de fier și a consimțământului Germaniei și Italiei.

Pe de altă parte colaborarea militară germană se încadrează perfect în raporturile pe cari le asigură României garanția italo-germană.

Ca încheiere, agenția „Aroi” arată, că sunt de prisos strădaniile propagandei inamice care vrea să răspândească în opinia publică noțiunea de „invazie” sau „ocupație” despre o acțiune asupra căreia părțile au căzut de acord în toate amănutele și care pe baza colaborării cinstite, corespunde unor interese comune. (MTI.)

INDUSTRIE — COMERT — FINANTE

Prețurile fructelor, legumelor și păsărilor la Budapest

În cursul săptămânei trecute mari cantități de cartofi, legume și mere au fost aduse în capitală. Prețul merelor fine e destul de ridicat și se crede, că aceste prețuri vor continua să crească. Din teritoriile subcarpatice se aduc mari cantități de mere de calitate mijlocie.

Iată prețurile în engros din săptămâna trecută:

Cartofi cl. I 11.11 și 10, cartofi de vară 11.50—11.60, cartofi de toamnă 10.70—10.80, Ella 9.45—9.50, galbeni 9.40—9.50, Krüger 8.10—8.15, Woltman 8.60—8.70, cartofi corn 17.18 pengö sută de kgr.

Iată câteva prețuri de fructe: mere fine 70—140, mere mediocre 50—80, calitate inferioară 35—60, pere fine 160—180, pere calitate inferioară 40—70, prune de Bistrița 55—75, piersici 60—180, struguri calitate excepțională 90—130, calitatea a II-a 75—85, inferioară 65—80, struguri de vin 65—80, negrii 50—65, nuci în coaje 110—135 pengö, miez de nuci 3.40—4.60 pengö kgr., mierea 165 filleri kgr., prune uscate 80—150 fil. kgr.

Ouă: proaspete în lăzi 250—255, în coșuri 255, ouă mici 245—250, filleri un kgr., în var 225 filleri.

Păsări vii: găini 180—190, pui mici 190—220 kg., pui pentru fript 180—200, rațe îngrășate 180—200, găște îngrășate 190—210, curcani îngrășați 170—180 filleri un kgr.

Păsări tăiate: găini 180—200, pui 220—280, rațe îngrășate 170—210, găște 160—210.

Cooperativele din Ardealul anexat Ungariei.

Prin anexarea teritoriului de Nord al Ardealului la Ungaria, viața cooperativă și-a schimbat complet aspectul în această provincie. În Ardealul revenit Ungariei se află următoarele cooperative: 173 cooperative de credit, 140 cooperative industriale, economice și pentru producția lapteului. Mai funcționează peste 200 de cooperative de consum.

Tendința Bursei a fost slabă în cursul săptămânii trecute.

La Bursa de valori din Budapest s'au efectuat în cursul săptămânii trecute puține tranzacțiuni. Lunea trecută interesul pentru diferitele hârtii a fost de-

stul de pronunțat, mai târziu a scăzut însă.

Iată cursurile de deschidere de Luni și acelea de închidere de Sâmbătă.

Nemzeti Bank 181—180, Foncière 40—40, Első Bp. Gözmalom 13—13, Bauxit 176—164, Beocsini 12.4—12, Aszfalt 5—4.80, Köszén 350.5—331, Nagybatonyi 42—42, Salgo 36.35—33.45, Urikanyi 31.8—28.1, Fezyver 32—28, Ganz 15.5—14, Rima 84.3—80, Ofa 10—12, Nasici 56.5—58, Trösz 43—39.3, Államvasut 8.50—8.25, Délcukor 84.5—80, Magyar Cukor 87—84, Georgia 21.25—19, Dreher—Haggenmacher 168.5—168, Vasuti Forgalmi 17.25—16.15.

Prețurile oficiale ale cerealelor

Comisarul guvernului pentru controlul prețurilor a dispus în cursul săptămânii trecute câteva rectificări la prețurile cerealelor.

Iată prețurile valabile astăzi în capitală: grâu de 78 kg. 23.40; seară 71 kg. 19.40; ovăs de 41 kg. 21.50; orz calitate excepțională 26.35; calitatea I-a 25.35; orz de bere 24.35; orz de 68 kg. 22.70; orz pentru vite 20.70—19.70; măiu 36-38; rapița 40—45; semințe de floarea soare lui 28; semințe de in 50; semințe de dovleac 35; fasolea soia 35.50; mazărea Victoria 50.20; Expres 40.20; fasolea 48.20—41.20, fasolea pestriță 37.20; lintea calitate I 62.20, calitatea ordinară 40.20; semințe de trifoi 135—140, tărăță de grâu 16—16.20; făină de grâu Nr. 8, 18.15—18.90, (cu saci la Budapest). Cursul oficial al prețurilor făinii: Făină de grâu, gris 43—44; OF 42—43; EB,EB1 35.60—36.60; SB 28.60—29.60.

Bursa din Paris a fost redeschisă

PARIS, 15. (DNB.) — Bursa din Paris a fost deschisă din nou Luni, după o pauză de mai multe luni. (MTI.)

Nouii vase de război engleze au sosit la Gibraltar

ALGECIRAS, 15. (ONB.) — În cursul zilei de Luni au sosit în portul militar al Gibraltarului mai multe vase de război. A fost semnalat un crucișetor și patru distrugătoare. (MTI.)

Presa jugoslavă și diferendele româno-ungare

BELGRAD, 15. (MTI.) — Problema diferendelor româno-ungare ocupă un spațiu mult mai redus în coloanele ziarelor jugoslave apărute Duminecă și Luni. Este evident că în preajma deciziei puterilor axei presa jugoslavă ținând la obiectivitate — ca de altfel în toate problemele externe — nu dorește să fie influențată de propaganda streină.

Ziarul „Politika” publică ca introducere un comunicat „Havas” care relevă liniștirea presei maghiare și faptul că delegațiunea română încă nu a părăsit Budapest.

Instituirea taxelor de deblocare pentru cafea și ceai

Kolozsvár-Cluj 15. — Șeful Marelui Stat Major prin ordonanța Nr. 1983/940 a dispus, că toate stocurile de cafea și de ceai, cari au fost blocate în conformitate cu dispozițiunile ordonanței Nr. 1070/1940, nu pot fi puse în circulație de către comercianți și nu pot fi întrebuințate în gospodăriile particulare, nici în restaurante, cofetării, lăptării etc., decât în cazul, dacă posesorii acestor stocuri vor plăti taxele de deblocare, care se stabilesc după cum urmează:

După 1 kgr. de cafea neprăjită (crudă) 12 Pengö, 1 kgr. de cafea prăjită 15 Pengö și după 1 kgr. ceai 30 Pengö.

În acest scop comercianții și particularii, care dispun de o cantitate de cafea de peste 10 kgr., sau ceai peste 2 kgr. sunt obligați că în termen de 3 zile să anunțe din nou cantitățile de care dispun din aceste articole, la Comandamentul militar al orașului, sau plasei în care locuiesc printr-o comunicare scrisă în două exemplare, chiar dacă au mai anunțat aceste cantități anterior. Totodată trebuie să plătească taxele de deblocare susamintite la Comandamentele militare competente, înainte de a pune articolele în circulație sau în consumație.

Cei cari vor contraveni dispozițiilor de mai sus prin anunțarea unei cantități mai redusă, vor pune în circulație, sau vor consuma articolele considerate blocate, fără a plăti în prealabil taxele de deblocare, vor fi amendați, în caz dacă faptele lor nu vor fi calificate mai grav, — la plata unei amenzi care poate fi 2 ori până la 8 ori mai mare decât taxele de deblocare.

Dealtfel Comandamentele militare au fost autorizate să controleze executarea întocmai a dispozițiilor de mai sus.

Periculoși spărgători arestați de poliție

KOLOZSVAR-CLUJ, 15 — Poliția din localitate urmărește cu mare stăruință pe răufăcătorii care în ultimele zile au reușit să dea numeroase lovituri pe teritoriul orașului. În ultimele zile poliția a reușit să facă câteva capturi prețioase în rândurile indivizilor certati cu Justiția.

Astfel în cursul nopții de ieri un polițist, care își făcea rondul de patrulare, a surprins într-o cârciumă doi indivizi suspecti în toid unui chef strașnic. Somați să se legitimeze s'a constatat că unul dintre ei este Toduțiu Sándor, spărgător urmărit de poliție, iar tovarășul lui un minor.

Duși la poliție cei doi cheflii, asupra cărora s'a găsit o sumă importantă de bani, au recunoscut mai multe spargerii, banii rezultând din vinderea obiectelor furate. Hoții au arătat că erau în legătură cu indivizii Klein Alfred și Eckstein Béla, care erau tănuitorii. Dimineața au fost arestați și conduși la poliție și cei doi tănuitorii.

Ce trebuie să știm despre legea presei din Ungaria?

Răspunsul cel mai autorizat îl dă lucrarea d-lui consilier ministerial Dr. DULIN ELEK

A hatályos magyar sajtójog szabályai

apărută în editura: Országos Magyar Sajtókamara

Prețul 5 Pengő

Se poate comanda la:

Országos Magyar Sajtókamara
Budapest, VI. Andrassy-ut 43.**INFORMAȚIUNI****Noul orar de închidere al prăvăliilor**

Kolozsvár-Cluj 15. — Comandamentul militar al municipiului Cluj a reglementat orarul de deschidere a magazinelor prin ordonanța de mai jos:

„Ordon, că atât pe piață cât și în prăvălii prețurile tuturor mărfurilor să fie indicate în valoare de Pengő și afișate în loc vizibil, pe fiecare articol se va indica prețul printr-o tăbliță așezată pe ambalajul mărfurilor.”

„Desființez orariul de închidere ale prăvăliilor între orele 13—16 d. m. și dispun, că în zilele de lucru, în afară de Sâmbătă, prăvăliile de alimente să fie deschise fără întrerupere dela ora 7 dimineața până la ora 19 seara, iar celelalte magazine sau prăvălii vor fi deschise fără întrerupere dela ora 8 dimineața până la ora 18 seara. Sâmbătă prăvăliile de alimente vor fi deschise până la ora 20 seara, iar celelalte prăvălii până la ora 19 seara. Sâmbătă și vineri sunt obligați să-și țină prăvăliile deschise conform orarului de mai sus. Duminică și în zilele de sărbătoare vor fi deschise numai prăvăliile de alimente, între orele 7—10 a. m. În aceste zile nu se pot vinde decât alimente.

Voiu controla cu cea mai mare rigoare executarea dispozițiilor ordonanței de mai sus, iar împotriva contravențiilor voi lua măsurile legale imediate. Colonel: Beck Albert (ss), comandantul militar al municipiului.”

— **VIZITA COMISARULUI GUVERNULUI PENTRU REFUGIAȚI.** Bonczos Miklós, subsecretar de stat la ministerul de interne și comisar al guvernului pentru refugiați a sosit Luni dimineața cu avionul în localitate. În cursul după-amiezii a vizitat taberele refugiaților dela Szamosfalva-Someșeni și cea din Szászfenés-Florești, unde sunt găzduiți aproape 3000 de refugiați. Marți dimineața comisarul guvernului a plecat mai departe cu avionul la Marosvásárhely-Târgu-Mureș.— **INTERNATUL DE EDUCAȚIE „ROUSSEAU”** primește elevi dela orice școală secundară de băieți pentru meditații și control profesoral, precum și pentru întreținere, care satisface orice exigențe. Informațiuni la direcțiunea institutului, Kolozsvár, Tordai ut 20.— **Camera inginerilor din Budapesta** invită pe toți inginerii arhitecți, mecanici și chimiști din Kolozsvár-Cluj și de pe teritoriul județului Kolozsvár-Cluj, să se prezinte personal sau să comunice prin cartă postală — la Primărie (camera 7) anunțându-și numele, adresa, ocupațiunea și specialitatea.— **ȘCOLILE SECUNDARE ÎNCEP CURSURILE LA SFÂRȘITUL LUNEI.** Deschiderea cursurilor școlilor secundare din localitate se va face abia spre sfârșitul lunii Octombrie, deoarece majoritatea edificiilor școlare au fost ocupate de refugiați și de armată, iar lucrările de renovare nu vor fi terminate decât spre sfârșitul lunii.**Statele Unite se pregătesc pentru un războiu total**

— Impresia produsă de discursul președintelui Roosevelt — Ajutorul american acordat Chinei devine tot mai eficace —

— Presa italiană consideră dubioasă politica țărilor balcanice față de axă —

Evoluția războiului actual poate fi caracterizată prin proporțiile din ce în ce mai mari, pe care acest conflict pare să le ia. Deși unele cercuri susțineau că războiul fulger care a înengunchiat o serie de state printre care și Franța, va reuși să impună sfârșitul războiului, înainte de iarna anului 1940 se pare că în loc ca acest sfârșit să se apropie, el se îndepărtează din ce în ce mai mult.

Insuși corespondentul din Berlin al ziarului „Gazetta del Popolo” crede a ști, că războiul contra Angliei va mai dura și în timpul iernii. Totuși s'ar putea ca forțele Reichului să ocupe în toamna aceasta 2 sau 3 capete de pod și în cazul acesta ocuparea insulelor britanice n'ar mai fi o

problemă atât de complicată.

Pentru orice eventualitate, forțele axei se pregătesc de un războiu lung, pentru al doilea războiu de iarnă, mai ales că se speră că iarna viitoare va fi mai puțin aspră decât cea din anul trecut.

In ceea ce privește Anglia, ea pune mari speranțe în ajutorul pe care l'ar primi dela Statele Unite, imediat după alegerea noului președinte. Guvernul Churchill n'a renunțat însă nici la planul său de a crea un front ce s'ar opune axei, și din care ar face parte în afară de imperiul britanic și Statele Unite, Uniunea Sovietelor și China. Corespondentul ziarului „Gazetta del Popolo” nu crede însă, că U. R. S. S. să ia parte la o astfel de combinație.

Președintele Roosevelt pentru democrație și alături de Anglia

Evenimentul cel mai important din ultimele 48 de ore a fost discursul ținut de președintele Roosevelt la radio. Președintele a vorbit cu acest prilej în numele întregii emisfere occidentale, subliniind că prin vocea lui se exprimă părerea celor 21 de republici americane și că, prin el ia atitudine însăși Uniunea pan-americană. De altfel discursul dlui Roosevelt a fost difuzat de toate stațiunile de radio din America.

Președintele Statelor Unite a fixat cu acest prilej clar și fără posibilitatea de a-i da vre-o altă interpretare, atitudinea politică și principală a Americii, față de războiul european și față de pactul tripartit dela Berlin.

Din punct de vedere principal d. Roosevelt și-a exprimat credința sa în idealurile democrației. Din punct de vedere politic dsa a constatat că America se consideră amenințată. Tocmai pentru aceasta forța aeriană și marina de războiu a Statelor Unite, vor apăra întreaga emisferă occidentală. În același timp a asigurat Anglia de tot ajutorul Americii, fără ca Statele-Unite să fie atrase în război. America se pregătește pentru un

război total, atunci când ea ar fi fost obligată să respingă orice atac de ori unde ar veni. Poporul american va lupta — a spus dsa — împotriva oricărei alianțe internaționale, care tind să distrugă Statele-Unite.

Emisfera occidentală nu se teme de nimeni și de nimic, ea va continua să trăiască și să acționeze fără nici o considerație față de principiile altor țări.

Vorbind despre raporturile dintre Marea Britanie și America și despre apărarea emisferei occidentale, d. Roosevelt a declarat:

— Atunci când vorbim despre apărarea emisferei occidentale aceasta nu se referă numai la America de Nord, de Sud și la America centrală, ea se referă și la drepturile popoarelor pacifice din Oceanul Atlantic și Pacific. Iată politica noastră tradițională. Atitudinea noastră e clară. America s'a hotărât. Vrem să ajutăm pe toți aceia cari se opun agresiunii și care țin la distanță de noi pe agresori.

Iată politica noastră, pe care noi nu o ascundem, ca să nu fie nici o îndoială față de planurile noastre.

„Politica dlui Roosevelt este politica războiului...”

Opoziția americană crede că politica dlui Roosevelt duce cu pași uriași spre intervenția armată a Statelor-Unite. Totuși d. Willkie, contracandidatul dlui Roosevelt la președinție, acuză pe adversarul său că politica sa de înarmare e prea înecată față de pericolele de războiu care amenință America.

Mai mulți politicieni americani din opoziție, chiar din partidul guvernamental, sun de părere că după alegerea sa d. Roosevelt va lua toate măsurile ca Statele-Unite

să intervină în războiu, încă în cursul lunii Decembrie. Cercurile diplomatice din Washington cred a ști că alegerile prezidențiale nu mai prezintă o prea mare importanță din punct de vedere internațional, deoarece nu este nici o deosebire între politica externă a dlui Roosevelt și cea a dlui Willkie.

Aceste declarații atât de categorice ale președintelui Statelor-Unite, capătă o semnificație prin faptul că d. Roosevelt l'e-a făcut tocmai în clipa în care propaganda electorată și-a atins punctul culminant.

Neliniște și turburări în Indii

— La New-Delhi poliția a tras asupra manifestațiilor —

ROMA, 15. (MTI). — Conform știrilor primite de ziarele italiene din Bombay, situația din Indii s'a înrăutățit simțitor. Comitetul executiv al Congresului indian a aprobat proiectul lui Ghandi cu privire la organizarea rezistenței pasive.

In localitatea New-Delhi poliția engleză a tras în rândurile manife-

stațiilor indieni, 6 persoane au fost omorâte, iar 60 grav rănite.

Manifestația ostilă dela New-Delhi

CABUL, 15. (DNB.) — In localitatea New-Delhi, din India, un grup de indieni, manifestând pe străzi, a strigat: „Afară cu englezii! Trăiască India liberă!” Poliția a tras focuri de armă în mulțime. (MTI.)

Cronica externă**AJUTORUL AMERICAN PENTRU CHINA**

Politica Americii este astăzi cât se poate de clară, și se evidențiază prin susținerea tot mai puternică a mareșalului Ciang-Kai-Shek și a politicii tot mai amicale față de Uniunea Sovietică. Ziarele japoneze au anunțat deja că la Manilla și Singapore au sosit un mare număr de camioane, tancuri, tunuri antiaeriene, avioane de bombardament și mari cantități de munițiuni, expediate de uzinele americane spre a fi puse la dispoziția Chinei, imediat după deschiderea drumului din Burma. Deasemenea guvernul chinez a fost autorizat să înființeze la Manilla o fabrică de munițiuni.

ATITUDINEA ȚĂRILOR BALCANICE FAȚĂ DE AXĂ

Presa italiană comentează pe larg vizita dela Roma a dlui Manoilescu arătând că guvernul fascist examinează împreună cu fostul ministru de externe al României chestiunea deciziei de arbitraj dela Viena și raporturile dintre România și Italia. Ziarele declară că forțele axei depun toate eforturile lor pentru asigurarea păcii în bazinul dunărean.

Presa italiană examinează în același timp și situația din Balcani. Ziarul „Stampa” rezumă în câteva cuvinte această situație și spune că atitudinea Jugoslaviei e nesigură, Grecia duce o politică vrăjmașă, iar Turcia o politică dubioasă față de politica axei.

Ziarul „Messagero” amintește de mare revistă a armatei italiene care a avut loc în valea Padului.

Cercurile politice din Jugoslavia au reacționat prompt față de articolul din „Stampa” și față de evoluția evenimentelor. Cu prilejul zilei aviației serbată la Scoplje, ministrul de război Nedici a declarat, că poporul sârb nu vrea nimic ce aparține axei, dar nu va renunța la nimic din ceea ce îi aparține.

Știri polițienești**Spargeri și furturi**

Kolozsvár-Cluj 15. — D. Klatrobecz I., comerciant de vopsele din cartierul Bulgaria No 4, a depus, eri seară, plângere la poliția judiciară, arătând că indivizi necunoscuți, s'au introdus în camera de alimente de unde au furat lucruri în valoare de 150 pengő.

Iacob I., calfă de cojocar, din str. Villanytelep No. 13, a anunțat organelor de urmărire, că eri după masă, i s'a furat, din curtea prăvăliei „Szora” bicicleta.

Dela locuința dlui Veszprémi B., din calea Fellegvár 116, tot indivizi rămași necunoscuți au furat eri, haine de mare valoare.

D. Bodo Árpád, comerciant de fructe, a anunțat poliției, că azi noapte, cineva i-a spart ghereta din Piața Széchenyi, devastând-o complet.

D. Biro Jozsef, domiciliat în str. Miko 33, a anunțat că i s'a furat o puțină de baie în valoare de 5000 lei.

Dnei văduva lui Tiller György, din Hunyadi-tér 8, pe când se afla eri seară în fața unui magazin aglomerat, hoși necunoscuți i-au furat din poșetă 694 pengő în numerar.

Citiți și răspândiți „Tribuna Ardealului”

D. Valer Pop primit de d. von Ribbentrop

BERLIN, 15. (DNB.) — D. von Ribbentrop, ministrul de externe al Reichului a primit Luni pe d. Valer Pop, care se află la Berlin. (MTI).

Consulul general al României a sosit în localitate

KOLOZSVAR-CLUJ, 15. — D. prof. dr. Ion Chinezu, consulul general al României a sosit Duminică în localitate.

Dsa s'a instalat în mod provizor la Hotelul „Astoria“.

Cetățenii americani invitați să părăsească Anglia

NEW-YORK, 15. (DNB.) — Consulul general al Statelor-Unite din Londra a întrebat Luni în scris pe cetățenii americani ce trăiesc în Anglia, dacă doresc să se reîntoarcă în America, în cazul când ambasadorul Kennedy le va asigura această posibilitate. (MTI).

Rezerviștii americani părăsesc China

SANGHAI 15. (Stefani.) — Ziarul american „Evening Post“ publică știrea că vasul amiral al flotei americane din Asia „Augusta“ va părăsi Miercuri portul Sanghai pentru a transporta o parte dintre supușii americani care locuiesc în China, îndeosebi pe rezerviștii marinei americane, care au fost chemați sub drapel în flota Statelor Unite. (MTI).

Știri din România

CE S'A GĂSIT ÎN LOCUINȚA D-NEI LUPESCU?

BUCUREȘTI 15. (DNB.) — Acum câteva zile autoritățile au permis publicului să viziteze vila dnei Lupescu, care se află în cel mai distins cartier al capitalei. Ziarele bucureștene publică dări de seamă amănunțite despre această locuință aranjată cu un lux risipitor.

În locuință au fost găsite numeroase pânze, porcelanuri și gobeline prețioase. S'au găsit și patru tablouri rare de Grigorescu. Aceste picturi au fost expuse în pavilionul României dela expoziția din Paris. După expoziție tablourile au dispărut și s'a crezut, că au fost furate. Mulțimea cutiilor cu bijuterii găsite goale, dovedesc, că cea mai mare parte a averii sale dna Lupescu a reușit să o ducă în streinătate. (MTI).

BARBU ȘTIRBEY S'A INTORS ÎN ROMÂNIA.

BUCUREȘTI 15. (MTI.) — Principele Barbu Știrbey, împreună cu soția lui, au sosit Luni la București, venind din Elveția. Principele a fost un dușman personal al ex-regelui Carol și a trăit exilat în Elveția, cu toată averea în România mari proprietăți.

INCENDII SUSPECTE PE VALEA PRAHOVEI.

BUCUREȘTI 15. (Stefani.) — În cursul nopții de Duminică spre Luni, pe valea Prahovei au izbucnit mai multe incendii. O sondă de petrol s'a aprins. Se crede, că focul a fost pūs.

In urma bombardamentelor germane Peste 60 de procente din stabilimentele industriale din regiunea Londrei au fost scoase din uz

— După fabrici și uzine urmează bombardarea Ministerelor Avioane britanice deasupra Berlinului —

ROMA, 15. (MTI.) — După cum anunță ziarele italiene ofensiva germană împotriva Angliei se intensifică pe zi ce trece. Informațiile ziarului „Popolo di Roma“ arată că aviatorii germani au reușit să scoată din uz peste 60% a stabilimentelor industriale din regiunea Londrei și o mare parte a instalațiilor porturilor și a căilor de comunicație se află deasemenea în ruine. După stabilimentele industriale și porturi, avioanele germane atacă acum clădirile ministerelor și a instituțiilor publice, căutând în primul rând să distrugă pe acelea, care au oarecare importanță din punct de vedere al organizării interne a Angliei.

Din zi în zi avioanele germane aruncă cantități tot mai mari de bombe pe teritoriul englez. În ultimele 24 de ore germanii au aruncat 350.000 kgr. de bombe asupra Angliei, la Londra, Liverpool și alte orașe. Față de aceasta englezii nu sunt în stare să arunce asupra Germaniei mai mult de 5—6000 de kgr. bombe pe zi.

Comunicatul oficial britanic

LONDRA, 15. (Reuter.) — Ministerul aerului comunică Marți dimineața: Cenitul atacurilor aeriene germane din noaptea de Luni spre Marți, a fost Londra și un alt oraș din centrul Angliei. În aceste două regiuni au izbucnit incendii. Bombele germane au distrus stabilimente industriale și case locuite. La Londra dealungul liniilor ferate au fost omorâte mai multe persoane. În comitatele învecinate Londrei au căzut mai multe bombe explozibile și in-

cendiar. Deasemenea au fost atacate și alte regiuni ale Angliei, precum și *Walesul. (MTI).

Atacul asupra Berlinului

BERLIN, 15. (DNB.) — În noaptea de 15 Octombrie câteva avioane britanice care au pătruns în Germania de Nord au ajuns deasupra Berlinului. Bombele aruncate au avariat câteva case de locuit. Intre altele au fost atinse de bombe și spitalul „Virchow“. Pierderi umane nu au fost. Avioanele inamice au fost silit să se retragă în urma canonadei întreprinsă de artileria antiaeriană. Trei avioane engleze au fost doborâte de avioanele de vânătoare germane, când s'au apropiat de Berlin.

Neliniștea din Siria s'a potolit

BEYRUTH, 15. (Stefani.) — După arestarea și demiterea unor funcționari partizani ai generalului De Gaulle, situația din Siria a devenit din nou normală, ordinea fiind restabilită. (MTI).

Taxele „ad valorem“ după mărfurile primite în intervalul dela 6—15 Septembrie

KOLOZSVAR-CLUJ, 15. — Percepția municipiului invită pe toți comercianții și întreprinderile de transport din localitate, cari au primit în intervalul de 6 până la 15 Septembrie diferite mărfuri sosite cu trenul, prin poșta, cu avionul, autocamioane, sau cu orice alte mijloace de transport, fără a fi taxate cu taxele „ad-valorem“ să anunțe în termen de 8 zile la Percepția municipiului aceste mărfuri cu indicarea valorilor lor, pentru a fi impuse, fără amenzii. Cei cari se vor sustrage dela această obligație vor fi amendati și pedepsiți după rigorile legii.

Agencia „Tass“ desminte pretinsele conversații anglo-ruse în legătură cu expansiunea germană în Balcani

MOSCOVA, 15. (Tass.) — Agenția „Reuter“ a reproduș știrea publicată de ziarele „Daily Telegraph“ și „Morning Post“ cari afirmă că între Anglia, Turcia, Rusia Sovietică, Jugoslavia și Grecia ar fi în curs importante întrevederi în le-

Atentat împotriva unor ofițeri japonezi la Shanghai

SHANG-HAI 15. (DNB.) — Comunicatul oficial japonez, anunță că în cartierele ocupate de japonezi ale Shang-Hai-ului, a fost comis un atentat împotriva unor ofițeri japonezi. Atentatorul necunoscut a dispărut.

Atentatorul a tras asupra unui automobil de serviciu, în care se găseau mai mulți ofițeri. Glonțul a străbătut geamul mașinei și a rănit ușor pe conducătorul automobilului. Autoritățile japoneze consideră acest caz de o extremă gravitate.

Autoritățile americane nu mai eliberează pașapoarte pentru Japonia

WASHINGTON 15. (Reuter.) — Autoritățile din Statele Unite nu mai eliberează pașapoarte persoanelor care vor să plece în Japonia de Nord, sau în Japonia de Sud și nici acelor, care vor să plece în Indochina sau la Hongkong. Miercuri a plecat un vas spre Extremul Orient pentru a aduce pe cetățenii Statelor Unite, care se repatriază. La 30 Octombrie va pleca vasul de transport „Mariposa“ din Honolulu și Sâmbăta viitoare vasul „Washington“ din New-York. Cele trei vapoare vor transporta 3000 de persoane din Extremul Orient în Statele Unite. (MTI).

Acord defensiv între Statele Unite și Mexic

WASHINGTON, 15. (Stefani.) — În cercurile politice americane se afirmă că guvernul Statelor-Unite duce avansate tratative cu guvernul din Mexic în vederea încheierii unui acord defensiv mutual, după pilda acordului americano-canadian. (MTI).

— DIN PENITENCIARUL Tribunalului local au reușit să evadeze mai mulți răufăcători, care imediat s'au pus pe lucru, dând mai multe lovituri. După îndelungate cercetări poliția a reușit să facă inofensiv pe unul dintre cei mai periculoși evadați, pe Kupás Zsigmond, care acum câteva zile a jefuit magazinul unui bijutier, furând valori în preț de mai bine de 12.000 pengö.

„A treia Românie“

— Un articol al ziarului „Stampa“ asupra rolului României —

ROMA, 15. (M. T. I.) — Ziarul „Stampa“ publică un articol semnat de publicistul Zingarelli, intitulat: „A treia Românie“. Autorul după ce prezintă pe larg România Nouă, ajunge la constatarea că România cu toate cesiunile teritoriale făcute, rămâne o țară bogată și capabilă de viață. Partea cea mai bogată în mine și industrii a Ardealului i-a revenit ei. În ce privește

hotarele României din punct de vedere militar, este de prisos să se vorbească de această problemă, atâta timp cât puterile axei au dat garanții Bucureștilor și în starea actuală a lucrurilor nu credem ca s'ar găsi să îndrăznească să se ridice împotriva Berlinului și a Romei. România poate începe deci în liniște opera sa de reconstruire — își încheie articolul d. Zingarelli.